

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 427/2012-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. E. F., G., zastúpenej advokátom JUDr. J. F., G., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 30 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a porušenia čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom výberovej komisie vo výberovom konaní na funkciu predsedu Okresného súdu Galanta uskutočnenom 30. januára 2012 a rozhodnutím ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky z 28. februára 2012, ktorým vymenovala JUDr. E. S. do funkcie predsedu Okresného súdu Galanta, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. E. F. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. marca 2012 doručená sťažnosť JUDr. E. F., G. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. J. F., G., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 30 ods. 4 a čl. 46 ods.

1 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenia čl. 1 ods. 1 ústavy postupom výberovej komisie vo výberovom konaní na funkciu predsedu Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) uskutočnenom 30. januára 2012 a rozhodnutím ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerka“) z 28. februára 2012, ktorým vymenovala JUDr. L. S. do funkcie predsedu okresného súdu (ďalej len „rozhodnutie ministerky“).

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uvádza:

«1. Ministerka spravodlivosti SR vyhlásila v zmysle § 27 Zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o súdoch“) výberové konanie na funkciu predsedu Okresného súdu Galanta. Výberové konanie bolo vyhlásené na deň 30. 01. 2012.

2. Po dôkladnom zvážení sťažovateľka si dňa 13. 12. 2011 podala žiadosť o zaradenie do výberového konania spolu s motivačným listom vrátane stručnej koncepcie riadenia správy súdu, ako aj ďalších dokladov potrebných pre zaradenie do výberového konania (§ 37 Zákona o súdoch).

Vzhľadom na objektívne náhle ochorenie (akútne pankreatitída) bola dňa 26. 01. 2012 hospitalizovaná v nemocnici v D. Z tohto dôvodu sa 27. 01. 2012 mailom ospravedlnila z neúčasti na výberovom konaní, pričom potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti zaslala ministerke spravodlivosti s tým, že na účasti vo výberovom konaní trvá a akonáhle bude práceschopná, túto skutočnosť ministerstvu spravodlivosti oznámi.

3. Na základe zverejnenej zápisnice z výberového konania na funkciu predsedu Okresného súdu Galanta na webovej stránke Ministerstva spravodlivosti SR sa sťažovateľka dozvedela, že napriek jej ospravedlneniu výberové konanie sa uskutočnilo s odôvodnením, „že s poukazom na ustanovenie § 37 ods. 1 zákona o súdoch výberové konanie na funkciu predsedu súdu vyhlasuje minister a podľa § 37 ods. 12 2. veta citovaného zákona výberové konanie organizačne a administratívne zabezpečuje ministerstvo. Z toho vyplýva, že výberová komisia nemá zo zákona o súdoch ani z vyhlášky č. 475/2011 Z. z. kompetencie výberové konanie zrušiť, odročiť, resp. presunúť na iný termín a podobne. Naopak z ustanovenia § 36 ods. 5 1. veta zákona o súdoch vyplýva povinnosť pre výberovú komisiu uskutočniť výberové konanie bez ohľadu na počet

uchádzačov. Výberová komisia má len možnosť nevybrať uchádzača podľa § 37 ods. 8 citovaného zákona, ak účastníci výberového konania nespĺňajú predpoklady podľa ustanovenia § 37 ods. 4 zákona o súdoch, ale ak je len jeden kandidát, výberové konanie sa uskutočniť musí. Iný gramatický, logický ani právny výklad nie je možný, lebo by sa minul účelu výberového konania na funkciu predsedu súdu, a to zabezpečiť riadne a plynule výkon súdnictva. Z praxe výberovej komisie ani praxe ministerstva spravodlivosti nie je známe, že by sa výberové konanie neuskutočnilo z dôvodu akceptácie práceneschopnosti niektorého z uchádzačov, navyše iný výklad by mohol viesť k absolútnemu znefunkčneniu výberových konaní, ak by sa účastníci z dôvodu práceneschopnosti neustále ospravedlňovali z dôvodu rôznych špekulačných záujmov.“

4. Nakoniec výberová komisia hlasovaním určila, že JUDr. L. S. bol vo výberovom konaní úspešný, ktorého ministerka spravodlivosti vymenovala do funkcie predsedu Okresného súdu Galanta od 01. 04. 2012.

5. Zo zápisnice z výberového konania je zrejmé, že výberová komisia sťažovateľku pre práceneschopnosť vylúčila z možností zúčastniť sa výberového konania, a tým porušila jej základné právo na prístup k voleným a iným verejným funkciám za rovnakých podmienok podľa článku 30 ods. 4 v spojení s článkom 12 ods. 2 Ústavy SR. Výberová komisia konštatovala medzerovitosť právnej úpravy, pretože zákon o súdoch nerieši prípad, kedy má výberová komisia zrušiť, odročiť, resp. presunúť výberové konanie na iný termín.

6. Marginálnosť a medzerovitosť právnej úpravy nemožno pripisovať na ťarchu sťažovateľkiných práv. Táto voľnosť výberovú komisiu nezbavila povinnosti zvoliť objektívny a ústavne nespochybniteľný postu podľa článku 152 ods. 4 Ústavy SR pri výberovom konaní na predsedu súdu Okresného súdu Galanta. V právnom štáte je nevyhnutné, aby výberová komisia zabezpečila objektívnosť svojho postupu smerujúceho k ochrane alebo uplatňovaniu základného práva alebo základnej slobody, a to bez ohľadu na to, či tento postup prebieha v právne formalizovanom rámci, alebo iba v rámci faktickej činnosti. Uplatňovanie a ochrana každého základného práva alebo slobody musí byť v činnosti každého orgánu (a teda aj výberovej komisie) zabezpečená reálne a musí prebiehať na nediskriminačnom základe tak, ako mu to ukladá článok 46 ods. 1 Ústavy SR.

V právnom štáte sa totiž nemožno spoliehať na náhodné a ad hoc vyriešenie vytvorených nerovnakých možností pri uplatňovaní základného práva na prístup k volenej

alebo inej verejnej funkcii. Nerovnosť účastníkov konania vo výberovom konaní nemôže mať pôvod v tom, že jeden z uchádzačov pre dočasnú pracovnú neschopnosť sa nemohol zúčastniť výberového konania.»

Čo sa týka výberového konania, sťažovateľka namietala aj ďalšie skutočnosti, a v tejto súvislosti v sťažnosti uviedla:

„Každé ústavné právo je založené na nediskriminačnom základe. O zaručení tohto práva sa v danom prípade hovoriť nedá, pretože predseda výberovej komisie JUDr. A. J. je dlhoročným priateľom JUDr. L. S., ktorá skutočnosť je všeobecne známa odbornej verejnosti. JUDr. A. J. a JUDr. L. S. spolu v rovnakých termínoch sa zúčastňujú pobytov v kúpeľných mestách v rámci rehabilitácií, radia sa v dôležitých veciach. Na základe tejto skutočnosti sťažovateľka očakávala profesionálny prístup JUDr. A. J., ktorý sa vzhľadom na pomer k JUDr. L. S. mal dať vylúčiť z účasti na výberovom konaní. Podľa názoru sťažovateľky tento osobný vzťah je totiž takej intenzity, ktorý je spôsobilý vyvolať pochybnosti o jeho nezaujatosti.“

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka žiada „vydať odklad vykonateľnosti rozhodnutia ministerky spravodlivosti SR podľa § 52 ods. 2 Zákona o ústavnom súde, pretože nie je to v rozpore s verejným záujmom, nakoľko okresný súd by od 01. 04. 2012 viedla podpredsedníčka okresného súdu a okrem toho by sa predišlo vzniku nenapraviteľnej ujmy faktickým výkonom funkcie predsedu okresného súdu vydaním rôznych rozhodnutí“.

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„konaním výberovej komisie vo výberovom konaní na funkciu predsedu Okresného súdu Galanta uskutočneného dňa 30. 01. 2012 a rozhodnutím ministerky spravodlivosti o vymenovaní JUDr. L. S. za predsedu súdu boli porušené základné práva JUDr. E. F. na zákonný a spravodlivý proces podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a na prístup k voleným a iným verejným funkciám podľa článku 30 ods. 4 v spojení s článkom 12 ods. 2 a článkom 1 ods. 1 Ústavy SR.

Rozhodnutie ministerky spravodlivosti SR o vymenovaní JUDr. L. S. za predsedu Okresného súdu Galanta dňom 01. 04. 2012 Ústavný súd SR zrušuje a prikazuje ministerke

spravodlivosti obnoviť stav vo voľbe kandidáta na funkciu predsedu Okresného súdu Galanta a v zmysle § 37 ods. 5 Zákona o súdoch vyhlásiť nové výberové konanie.“

Sťažovateľka svoju sťažnosť doplnila podaním doručeným ústavnému súdu 12. marca 2012, v ktorom uviedla ďalšie skutočnosti týkajúce sa výberového konania:

«1. Sťažovateľka sa dňa 27. 1. 2012 ospravedlnila z neúčasti na výberovom konaní z dôvodu dočasnej pracovnej neschopnosti a už pri tomto ospravedlnení namietala porušenie zákona č. 47/2011 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony /ďalej len zákon/ s poukazom na ust. § 27a ods. 1 písm. b/, v zmysle ktorého hodnotenie sudcu sa uskutočňuje v súvislosti s výberovým konaním.

2. V zmysle § 27b ods. 1 písm. a/ zákona hodnotenie sudcu vykonáva predseda grémia. Pri hodnotení sudcu sa vychádza zo stanovísk odvolacích senátov, prípadne dovolacích senátov, z vyjadrenia predsedu súdu o činnosti hodnoteného sudcu a zo stanoviska sudcovskej rady k dodržiavaniu zásad sudcovskej etiky /§ 27c písm. b/, c/, f/ zákona/.

Podľa § 27e ods. 4 Zákona sudca je oprávnený žiadať o doplnenie alebo spresnenie hodnotenia v lehote 15 dní od jeho doručenia. Ak sudca nepožiadá o jeho doplnenie alebo spresnenie doplnenia v lehote podľa predchádzajúcej vety, je hodnotenie sudcu konečné.

3. V danom prípade predseda grémia sťažovateľke do uskutočnenia výberového konania /30. 1. 2012/ nedoručil hodnotenie, to znamená, že sťažovateľke bolo odopreté právo oboznámiť sa s hodnotením a prípadne žiadať o doplnenie alebo spresnenie hodnotenia v lehote 15 dní od jeho doručenia. Okrem toho do výberového konania sa prihlásil JUDr. L. S., v ktorom prípade predseda grémia ho mal hodnotiť aj z vyjadrenia predsedu súdu /§ 27c písm. c/ Zákona/, pričom do dňa uskutočnenia výberového konania predseda grémia sťažovateľku ako predsedníčku súdu nevyzval na vyjadrenie, takže hodnotenie sudcu JUDr. L. S. nie je vyhotovené v súlade so zákonom.

4. Nakoniec sťažovateľka namietala aj obsadenie výberovej komisie konkrétne JUDr. R. J. ako člena, ktorý bol zvolený sudcovskou radou pri Okresnom súde Galanta, z dôvodu, že tento nebol zvolený v súlade so zákonom. Za kandidátov do výberovej komisie boli

navrhnutí JUDr. R. J., JUDr. M. S. a JUDr. M. H. JUDr. M. H. na zasadnutí sudcovskej rady nevyjadril súhlas s kandidatúrou na člena do výberovej komisie z dôvodu, že momentálne je na sťaži na Krajskom súde v Trnave a preto jeho členstvo by bolo neobjektívne. JUDr. R. J. a JUDr. M. S. s kandidatúrou súhlasili. Sudcovská rada, ktorá zasadala dňa 8. 12. 2011 mala okrem iného v programe aj zvolenie člena do výberovej komisie na funkciu predsedu Okresného súdu Galanta. Predsedníčka sudcovskej rady JUDr. L. B. dala hlasovať o návrhu, aby za člena do výberovej komisie na funkciu predsedu Okresného súdu Galanta bol zvolený JUDr. R. J. Priebeh schvaľovania JUDr. R. J. za člena do výberovej komisie nebol totožný s programom /zvolenie člena výberovej komisie pričom členovia sudcovskej rady hlasovali za zvolenie JUDr. R. J. do výberovej komisie/, pretože v danom prípade boli dvaja kandidáti a predsedníčka sudcovskej rady mala dať osobitne hlasovať o každom kandidátovi na člena do výberovej komisie zvlášť, čo sa v danom prípade nestalo.

5. Zo zápisnice z výberového konania na funkciu predsedu Okresného súdu Galanta sa sťažovateľka dozvedela, že „pokiaľ boli zo strany JUDr. E. F. vznášané námietky voči procesu hodnotenia týmito sa výberová komisia nezaoberala, vzhľadom na skutočnosť, že JUDr. E. F. sa výberového konania nezúčastnila a jej hodnotenie výberová komisia nezohľadňovala“. V tomto kontexte je zarážajúce a zo zápisnice nie je zrejmé, prečo sa výberová komisia nezaoberala v súlade so zákonom s hodnotením JUDr. E. S., ktoré je nezákonné, pretože v hodnotení absentuje vyjadrenie predsedu súdu o činnosti hodnoteného sudcu.

6. Na základe týchto skutočností je sťažovateľka toho názoru, že výberová komisia nemala dňa 30. 1. 2012 umožniť uskutočnenie výberového konania a Ministerka spravodlivosti SR na základe tejto skutočnosti mala postupovať v zmysle § 37 ods. 4 Zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlásiť nové výberové konanie.»

Ústavný súd si ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti sťažovateľky vyžiadaval vyjadrenie ministerky, ktorá k sťažnosti uviedla:

«Vyjadrenie k formálnym náležitostiam ústavnej sťažnosti a jej doplnenia

Z ústavnej sťažnosti a jej doplnenia vyplýva, že porušovateľom ústavou garantovaných práv je ministerka spravodlivosti SR, avšak ústavná sťažnosť smeruje proti porušovaniu základného práva čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy SR a to konaním výberovej komisie pri výberovom konaní na funkciu predsedu Okresného súdu Galanta zo dňa 30. 01. 2012. Uvedenému nasvedčuje aj petit návrhu, kde sa poukazuje na „porušovateľov“ základného práva. Z tohto pohľadu sa ústavná sťažnosť javí byť zmätočná, nakoľko z nej nie je jednoznačne zrejmé, kto má byť porušovateľom základného práva sťažovateľky.

Vyjadrenie k porušeniu čl. 30 ods. 4 Ústavy SR v súvislosti s námietkou uskutočnenia výberového konania

Sťažovateľka namieta, že výberové konanie na predsedu Okresného súdu Galanta sa dňa 30. 01. 2012 uskutočnilo napriek jej preukázanej práceneschopnosti a na základe jeho výsledkov ministerka spravodlivosti vymenovala predsedu súdu. Ďalej poukazuje na možnú zaujatosť jedného člena výberovej komisie k úspešnému uchádzačovi. Tieto skutkové okolnosti mali podľa jej názoru viesť k porušeniu práva podľa čl. 30 ods. 4 v spojitosti s čl. 12 ods. 1 a čl. 1 ods. 1 Ústavy SR.

Z doplnenia sťažnosti vyplývajú aj ďalšie skutkové okolnosti, ktoré podľa sťažovateľky odôvodňujú petit sťažnosti. Poukazuje na nesprávny postup pri hodnotení uchádzačov podľa zákonnej úpravy hodnotenia sudcov a pri ustanovení jedného člena výberovej komisie sudcovskou radou príslušného súdu. Z týchto skutočností odvodzuje rovnaký záver ohľadom poníženia svojich ústavných práv ako v prípade pôvodnej sťažnosti.

Z hľadiska posudzovania porušenia čl. 30 ods. 4 v spojitosti s čl. 12 ods. 1 a čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, je potrebné vysporiadať sa primárne s otázkou „nepripustenia“ do výberového konania. Všetky ostávajúce skutkové dôvody sťažnosti sa javia ako irelevantné, nakoľko závisia od reálnej účasti sťažovateľky vo výberovom konaní.

Výberové konanie je zaužívaným a štandardným právnym inštitútom, prostredníctvom ktorého sa obsadzuje určená funkcia (vo všeobecnosti pracovná pozícia). Výberové konanie je vo svojej podstate súťažou, v tomto prípade súťažou uchádzačov o určenú funkciu. Sleduje sa ním rovnaký cieľ ako verejnou súťažou - vybrať na základe vopred určených kritérií jednu z viacerých možností; v prípade výberového konania najlepšieho uchádzača, v prípade verejnej súťaže najlepšiu ponuku. Analyzujúc platný

právny poriadok možno konštatovať, že niet takej právnej úpravy, ktorá by výslovne riešila neuskutočnenie výberového konania z dôvodu napr. práceneschopnosti alebo z dôvodu náhody, ktorá sa prihodí uchádzačovi.

Právna úprava výberových konaní na funkciu predsedu súdu nerieši otázku neúčasti uchádzača vo výberovom konaní z dôvodov objektívnej alebo subjektívnej povahy na strane tohto uchádzača - rovnako ako ju nerieši žiadna iná právna úprava výberového konania na obsadenie verejnej funkcie. Účasť sudcu vo výberovom konaní na funkciu predsedu súdu je podľa platnej právnej úpravy na zodpovednosti tohto sudcu, pričom je namieste hovoriť o objektívnej zodpovednosti na strane uchádzača, ktorá zahŕňa aj prípadnú pracovnú neschopnosť, ktorá je dôvodom neúčasti vo výberovom konaní. Tento koncept je logický a správny. V opačnom prípade sa vytvára možnosť zmať účel výberového konania, ktorým je v tomto prípade obsadenie funkcie predsedu súdu, a to bez ohľadu na to, či k tomu uchádzačov vedú objektívne dôvody alebo rýdzo špekulatívne dôvody.

Zastávam názor, že podstata výberového konania vylučuje možnosť, aby toto bolo negované práceneschopnosťou niektorého uchádzača (ad absurdum všetkých uchádzačov). Uvedené platí pre každé výberové konanie bez ohľadu na to, či sa ho zúčastňuje jeden, dvaja, prípadne niekoľko desiatok uchádzačov. Je nepochybné, že žiadna právna úprava nezaväzuje ministerstvo spravodlivosti rešpektovať práceneschopnosť uchádzača, najmä s poukazom na skutočnosť, že pri dočasnej pracovnej neschopnosti nie je možné presne stanoviť možnosť ďalšieho postupu. Rešpektovaním práceneschopnosti jedného uchádzača nie je možné vylúčiť prípadné znemožnenie obsadenia funkcie predsedu súdu na dlhšie časové obdobie, čo by mohlo viesť až k destabilizácii jednotlivých súdov. V prípade obsadzovania funkcie predsedu súdu je verejný záujem t. j. zabezpečenie obsadenia funkcie predsedu súdu nad oprávnením jednotlivca vykonávať predmetnú funkciu, najmä s poukazom na konečné rozhodnutie ministerky spravodlivosti t. j. prípadný úspech vo výberovom konaní nie je zárukou vymenovania do funkcie predsedu súdu. V prípade, ak je uchádzač úspešný vo výberovom konaní je ministerka spravodlivosti oprávnená alebo vymenovať úspešného uchádzača alebo vyhlásiť nové výberové konanie. Ministerka spravodlivosti je priamo zodpovedná za odborné a morálne schopnosti uchádzača vykonávať funkciu predsedu súdu v súlade so zákonom a s dobrými mravmi, a aj preto zákon o súdoch umožňuje ministerke nielen vymenovať úspešného uchádzača, ale aj

vyhlásiť nové výberové konanie t. j. nevymenovať uchádzača v prípade pochybností riadneho výkonu funkcie predsedu súdu.

Vzhľadom na skutočnosť, že zákonná úprava nepripúšťa možnosť zmeny termínu konania výberového konania z dôvodu práceneschopnosti uchádzača, pričom táto skutočnosť je vopred známa každému uchádzačovi, ktorý sa prihlási do výberového konania, postupom výberovej komisie nedošlo k porušeniu čl. 30 ods. 4 Ústavy SR.

Vyjadrenie k porušeniu čl. 30 ods. 4 Ústavy SR v súvislosti s ostatnými námietkami

Napriek skutočnosti, že ostatné sťažovateľkine námietky sa javia vo svetle predchádzajúceho a vo vzťahu k porušeniu čl. 30 ods. 4 Ústavy SR ako irelevantné, resp. mohli by byť dôvodné výlučne v prípade, ak by sa sťažovateľka predmetného výberového konania fakticky zúčastnila, uvádzam aj nasledovné.

Vo vzťahu k argumentácii, ktorou sťažovateľka poukazuje na možnú zaujatosť jedného člena výberovej komisie z dôvodu jeho vzťahu k úspešnému uchádzačovi je potrebné uviesť, že aj keby bolo preukázané to, čo tvrdí sťažovateľka, tak táto skutočnosť by mohla (i keď nemusela), viesť k porušeniu práva podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy SR len za predpokladu, že sťažovateľka by sa zúčastnila výberového konania.

K námietke sťažovateľky, ktorou poukazuje na to, že jej nebolo „doručené“ hodnotenie vykonané predsedom grémia Okresného súdu Galanta považujem za potrebné uviesť, že tento tvrdený nedostatok v postupe hodnotiteľa nemôže za daných okolností porušiť právo podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy SR. Sťažovateľka sa nezúčastnila výberového konania, preto nebola výberovou komisiu ani hodnotená, rovnako neboli hodnotené písomné podklady, z ktorých vychádza výberová komisia, kam patri aj hodnotenie sudcu. Je taktiež dôležité poukázať na to, že hodnotenie sudcu nie je jediným podkladom pre rozhodovanie výberovej komisie. Výberové konanie v tomto prípade pozostáva z ústneho pohovoru s uchádzačom, pričom v rámci tohto pohovoru má uchádzač nepochybne možnosť vyjadriť sa k svojmu hodnoteniu - túto možnosť má vždy, bez ohľadu na to, či bol alebo nebol dodržaný postup podľa § 27e zákona. Preto, aj keby sa sťažovateľka zúčastnila výberového konania, tak nemožno jednoznačne konštatovať, že nedodržanie postupu podľa § 27e zákona by mohlo viesť k porušeniu práva podľa čl. 30 ods. 4, keďže to či výberová komisia vezme do úvahy hodnotenie sudcu, ktoré trpí vadami (obsahového alebo procedurálneho charakteru) alebo nie, je na jej rozhodnutí, rovnako ako je na jej

rozhodnutí, či vezme do úvahy prípadne námietky uchádzača vznesené proti hodnoteniu sudcu počas ústneho pohovoru, keďže túto možnosť má uchádzač vždy.

V súvislosti s námietkou, že sťažovateľka nebola ako vtedajšia predsedníčka súdu vyzvaná na vyjadrenie sa podľa § 27c písm. c) zákona, čím bolo toto hodnotenie podľa jej tvrdenia nezákonné je potrebné uviesť, že tento postup je v prípade výberových konaní na funkciu predsedu súdu vylúčený. Podľa § 27f ods. 3 zákona „Ak je uchádzačom o funkciu predsedu súdu predseda alebo podpredseda tohto súdu, vyjadrenie podľa § 27c písm. c) zabezpečuje predseda grémia alebo predseda kolégia, ktorého je predseda alebo podpredseda súdu členom.“. Podstata tohto ustanovenia smeruje k vyriešeniu prípadného konfliktu záujmov, ak je uchádzačom o funkciu predsedu súdu „dosluhujúci“ predseda súdu. Jedným z podkladov hodnotenia sudcu na účely výberového konania na funkciu predsedu súdu je aj vyjadrenie predsedu súdu podľa § 27c písm. c). Účelom § 27f ods. 3 je zamedziť situácii, kedy predseda súdu, ktorý sa znovu uchádza o funkciu predsedu súdu, hodnotil svojich kolegov sudcov, ktorí sa taktiež uchádzajú o funkciu predsedu súdu. Tento zákonný mechanizmus zabezpečuje rovnaký prístup uchádzačov k verejnej funkcii - prístup k hodnoteniu uchádzačov, ktorý by umožňoval predsedovi súdu hodnotiť svojich „súperov“ by bol práve v priamom rozpore s požiadavkou na rovnaký prístup k verejnej funkcii podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy SR. Z uvedeného dôvodu je námietka sťažovateľky irelevantná.

K problematike voľby člena výberovej komisie sudcovskou radou považujem za potrebné uviesť že postup sudcovskej rady zodpovedá procedurálnym pravidlám a logike hlasovania kolektívneho orgánu. Ak trojčlenná sudcovská rada, ktorá hlasovaním vyberá člena výberovej komisie z dvoch kandidátov hlasuje o prvom kandidátovi v pomere hlasov 2:1 je zrejme, že hlasovať o ďalšom návrhu je bezpredmetné. Ide o analogickú situáciu ako v prípade § 37 ods. 1 druhá veta zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého platí „Ak prijatý pozmeňujúci alebo doplňujúci návrh vylučuje ďalšie pozmeňujúce alebo doplňujúce návrhy, už sa o nich nehlasuje.“. Nemožno sa stotožniť ani s konštatovaním sťažovateľky, že sudcovská rada postupovala v rozpore s programom rokovania. Podľa návrhu programu rokovania, ktorý je v súlade s § 45 ods. 11 zverejnený na webovom sídle ministerstva spravodlivosti a vychádzajúc z bodu 1 zápisnice je zrejme, že bodom programu bolo „Zvolenie člena výberovej komisie - na funkciu predsedu Okresného súdu Galanta“.

Sudcovská rada v súlade s týmto bodom schváleného programu aj člena výberovej komisie zvolila. Ďalej je potrebné poukázať na to, že sťažovateľka bola prítomná na rokovaní sudcovskej rady a mala možnosť namietať postup pri hlasovaní sudcovskej rady (§ 45 ods. 8 prvá veta zákona o súdoch). Zo zápisnice z rokovania sudcovskej rady, ktorá je v súlade s § 45 ods. 11 zverejnená na webovom sídle ministerstva spravodlivosti, nevyplýva, že by sťažovateľka postup sudcovskej rady namietala. Rovnako ho nenamietal ani dotknutý kandidát na člena výberovej komisie, o ktorom sa nehlasovalo. V kontexte uvedeného pôsobí námietka sťažovateľky uvedená ako bod 4. doplnenia sťažnosti tendenčne a účelovo.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti mám za to, že postupom porušovateľky ako aj výberovej komisie nebolo žiadnym spôsobom zasiahnuté do sťažovateľkinho práva na prístup k voleným a iným verejným funkciám podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy SR, a preto žiadam Ústavný súd SR, aby sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.»

K uvedenému vyjadreniu ministerky právny zástupca sťažovateľky zaujal toto stanovisko:

«1. K formálnym náležitostiam k sťažnosti

Pasívne legitimovaným je porušovateľ základného práva sťažovateľky vymedzeného v petite sťažnosti a môže ním byť ten zodpovedný subjekt, ktorý svojou činnosťou, ktorá sa vymyká z obvyklého konania výberových komisií zasiahol do princípu rovnosti účastníkov výberového konania svojvoľným výkladom pri interpretácii a aplikácii dotknutých ustanovení a potom ministerka spravodlivosti, ktorá nekriticky akceptovala výsledky takto „zmanipulovaného výberového konania“ a rozhodla o menovaní kandidáta, ktorý vzišiel z takto arbitrárneho konaného výberového konania.

Obidva zodpovedné subjekty sú svojbytnými orgánmi, ktoré sa v tej istej veci zúčastnili výberového procesu a menovacieho konania a je len vecou ústavného súdu, či uzná obidva subjekty za porušovateľa základných práv sťažovateľky. Je nepochopením ministerky spravodlivosti posúdiť uvedené súvislosti a sťažovateľka verí, že ústavný súd otázku pasívnej legitimácie vyrieši správne.

2. K porušeniu článku 30 ods. 4 Ústavy

a/ sťažovateľka sa domnieva, že nadrad'ovať verejný záujem fungovania Okresného súdu cez obsadenie funkcie jeho predsedu nad oprávnenie sťažovateľky, zúčastniť sa

výberového konania vytvorením akejsi objektívnej zodpovednosti uchádzača je v časových súvislostiach od 30. 1. 2012 do 31. 3. 2012 nepochopením namietaných základných práv sťažovateľky, pretože destabilizácia Okresného súdu nehrozila. Nakoľko v uvedenom časovom období sa mohli uskutočniť ešte viaceré výberové konania nakoniec, ktoré sa aj uskutočnili. Túto skutočnosť si získala prostredníctvom webovej stránky ministerstva spravodlivosti. V čase neexistencie predsedu súdu existuje zákonný mechanizmus upravený v zákone č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony /ďalej len zákon/ a to § 39 ods. 1 prvá veta v zmysle ktorého predsedu súdu v čase jeho neprítomnosti alebo keď funkcia predsedu súdu nie je obsadená zastupuje v rozsahu jeho práv a povinností podpredseda súdu. Hovoriť o objektívnej zodpovednosti je výrazom svojvôle v zmysle „tak chcem tak to bude“, a potom to aj tak odôvodnením. Je potrebné uviesť, že právna úprava § 37 ods. 4 Zákona ukladá ministrovi do 30 dní od skončenia výberového konania v prípade nevyzmenovania predsedu súdu vyhlásiť spôsobom uvedeným v ods. 2 nové výberové konanie tak, aby sa uskutočnilo do 60 dní odo dňa skončenia predchádzajúceho výberového konania. Je pravdou, že právna úprava nerieši otázku neúčasti uchádzača vo výberovom konaní napr. z dôvodu práceneschopnosti. Marginálnosť a medzerovitosť právnej úpravy nemožno však pripisovať na ťarchu sťažovateľkiných práv. Nezúčastnenie sťažovateľky na výberovom konaní z dôvodu pracovnej neschopnosti v žiadnom prípade nevytvorila možnosť zmariť účel výberového konania, pretože zákon ukladá ministrovi spravodlivosti možnosť v prípade nevyzmenovania predsedu súdu vyhlásiť nové výberové konanie. Z tohto pohľadu nie je možné porovnávať výberové konanie na obsadenie funkcie predsedu súdu s výberovým konaním na obsadenie verejnej funkcie. Prijmúc stanovisko porušovateľky o objektívnej zodpovednosti na strane uchádzača, ktorá zahŕňa aj prípadnú pracovnú neschopnosť by bolo v zrejmom rozpore s ustanovením § 37 ods. 4 zákona, pretože v takom prípade úspešným uchádzačom by bol ten, komu sa na výberové konanie podarilo dostaviť ale aj účelom výberového konania, ktorého je overiť predpoklady a schopnosti uchádzača a zabezpečiť riadny výkon súdnictva a správy súdu. V danom prípade účel výberového konania by bol zmarený v prípade jedného zúčastneného uchádzača, kde sa nedá hovoriť o súťaži tak ako to má na mysli porušovateľka, pretože súťažiť nemôže jeden uchádzač sám so sebou v prípade, ak sa do výberového konania prihlásili dvaja uchádzači.

Sťažovateľke neúčastou vo výberovom konaní nešlo o špekulatívne dôvody, ale o objektívne náhle ochorenie /akútne pankreatitída/ z ktorého dôvodu bola dňa 26. 1. 2012 hospitalizovaná v nemocnici v D. s tým, že potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti zaslala porušovateľke s uvedením, že na účasti vo výberovom konaní trvá a akonáhle bude práceschopná túto skutočnosť ministerstvu spravodlivosti oznámi. Sťažovateľka dokonca v predmetný deň telefonovala s pracovníčkou ministerstva spravodlivosti Mgr. A. H., riaditeľkou odboru rozvoja rezervných ľudských zdrojov, ktorej osobne povedala, že pravdepodobná práceneschopnosť bude trvať jeden mesiac. V prípade že by sa výberové konanie uskutočnilo skôr, výberového konania sa zúčastní. Porušovateľka by mohla hovoriť o špekulatívnych dôvodoch v prípade nedostavenia sa sťažovateľky na eventuálnom druhom výberovom konaní.

V zmysle zákona č. 467/2011 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony § 27a ods. 1 písm. b/ hodnotenie sudcu sa uskutočňuje v súvislosti s výberovým konaním. Sudca je oprávnený žiadať o doplnenie alebo spresnenie hodnotenia v lehote 15 dní od jeho doručenia /§ 27e ods. 4/. Predseda grémia sťažovateľke do uskutočnenia výberového konania nedoručil hodnotenie. Sťažovateľka vo svojom vyjadrení uznala, že výberová komisia vychádza pri svojom hodnotení aj z hodnotenia sudcu. Sťažovateľka v tomto smere namieta postup výberovej komisie, ktorá pre neúplný hodnotiaci proces podľa jej názoru nemala výberové konanie vôbec uskutočniť v predmetný deň.

b/ Je pravdou, že ministerka spravodlivosti je zodpovedná za výber odborne, morálne a ľudsky zdatného kandidáta na výkon funkcie predsedu okresného súdu avšak v danom prípade sa vôbec tak nestalo, pretože vybrala kandidáta voči ktorému sa vedie disciplinárne /trestné/ konanie za falšovanie verejnej listiny a to zápisnice o pojednávaní hoci v inom prípade u bývalého predsedu okresného súdu JUDr. C. už len sama osebe skutočnosť, že sa voči nemu viedlo trestné konanie, ktoré neskončilo odsúdením ale zastavením trestného stíhania, pretože skutok sa nestal /viď odvolávací dekrét, ktorý pripájam/ stačilo pre odvolanie menovaného z funkcie predsedu okresného súdu. V tomto kontexte sťažovateľka dáva do pozornosti závery benátskej komisie, ktorá odporúča, že požiadavky na znalosti, schopnosti a etické štandardy by mali byť u predsedov súdov uplatňované ešte vo vyššej

miere, keďže ich povinnosťou je dohliadať na dodržiavanie etického kódexu a povinnosti ustanovených právnymi predpismi. U predsedov súdov nemôže byť ani tieň podozrenia alebo pochybnosti z nedodržiavania zákona etického kódexu alebo z páchania trestnej činnosti.

c/ Zaujatosť jedného člena výberovej komisie sa nemôže posudzovať izolovane len voči sťažovateľke, ale objektívne aj voči druhému uchádzačovi - JUDr. L. S., ku ktorému mal tento člen nadštandardne pozitívne vzťahy. Neúčast' sťažovateľky na výberovom konaní bola z tohto pohľadu bezvýznamná.

d/ Nakoniec aj postup Sudcovskej rady pri Okresnom súde Galanta pri výbere kandidáta za člena do výberovej komisie bol tendenčný a účelový.

3. Sťažovateľka zotrváva na stanovisku, že vo vzťahu k jej osobe došlo k úmyselnému porušeniu demokratických zásad a princípov posudzovaní pravidiel pri uchádzaní sa o funkciu predsedníčky okresného súdu, účelovým a tendenčným konaním pasívne legitimovaných subjektov, svojvoľnou či zjavne nespravodlivou interpretáciou a aplikáciou dotknutých zákonných ustanovení, z ktorého dôvodu sťažovateľka je oprávnená sa dovolávať základných práv podľa článku 30 ods. 4 Ústavy a čl. 25 písm. c/ MPOPP, či článku 21 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a článku 21 Všeobecnej deklarácie ľudských práv na rovnané podmienky prístupu k verejnej funkcii a teda dovolávať sa aj toho, aby nebola na tomto ústavnom práve diskriminovaná tak ako sa to v danej veci udialo.

Z týchto dôvodov sťažovateľka navrhuje, aby sa jej ústavnej sťažnosti meritórne vyhovel.

Súčasne žiadame, aby porušovateľka základného práva bola zaviazaná zaplatiť sťažovateľke z titulu trov konania sumu 404,37 € /3 úkony právnej pomoci po 127,16 € + 3 x 7,63 režijný paušál = 404,37 €/ do rúk advokáta JUDr. J. F. v lehote dvoch mesiacov.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom všeobecné aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že sťažnosť sťažovateľky z hľadiska označenia namietaného porušenia jej základných práv nie je formulovaná jednoznačne. Právny zástupca sťažovateľky vo vyjadrení z 26. júna 2012 namieta aj porušenie práv podľa čl. 25 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, čl. 21 Všeobecnej deklarácie ľudských práv a čl. 21 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, ktoré sa však nepremietlo do petitu, o ktorom by mal ústavný súd rozhodovať. Vzhľadom na viazanosť petitom ústavný súd považoval namietané porušenie týchto práv len za súčasť argumentácie sťažovateľky. Pokiaľ ide o právny názor právneho zástupcu sťažovateľky uvedený taktiež v jeho vyjadrení z 26. júna 2012, že *„nie je možné porovnávať výberové konanie na obsadenie predsedu súdu s výberovým konaním na obsadenie verejnej funkcie“*, ústavný súd konštatuje, že ak by si tento právny názor osvojil, potom by časť sťažnosti týkajúca sa namietaného porušenia základného práva sťažovateľky garantovaného v čl. 30 ods. 4 ústavy bola z hľadiska jej preskúmania bez právneho významu.

Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Ústavný súd v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde posúdil sťažnosť sťažovateľky v rozsahu vymedzenom v návrhu na rozhodnutie (petite) a preskúmal namietané porušenie základných práv sťažovateľky podľa čl. 30 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 1 ods. 1 ústavy

1. rozhodnutím ministerky a
2. postupom výberovej komisie.

1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky rozhodnutím ministerky

Sťažovateľka v prvom rade žiada, aby ústavný súd rozhodol o porušení jej základných práv podľa čl. 30 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy a porušení čl. 1 ods. 1 ústavy rozhodnutím ministerky.

Podstata argumentácie sťažovateľky v tejto časti sťažnosti je založená na námietke, že výberové konanie na funkciu predsedu okresného súdu sa uskutočnilo napriek tomu, že sťažovateľka sa ako jedna z dvoch uchádzačov na túto funkciu výberového konania nezúčastnila z dôvodu svojej práceneschopnosti, pričom svoju neúčasť ospravedlnila a svoju práceneschopnosť riadne preukázala s tým, že uviedla, že akonáhle bude práceschopná sa na výberovom konaní zúčastní. Ministerka napriek uvedenému toto oznámenie sťažovateľky „nerešpektovala“ (neuznala) a po uskutočnení výberového konania v určenom termíne za predsedu okresného súdu vymenovala uchádzača, ktorý sa na výberovom konaní zúčastnil.

Medzi volené a iné verejné funkcie, ku ktorým majú občania prístup za rovnakých podmienok podľa čl. 30 ods. 4 ústavy, patrí aj funkcia predsedu okresného súdu. Obsahom základného práva podľa čl. 30 ods. 4 ústavy je prístup k takejto funkcii a možnosť nediskriminačného uchádzania sa o takúto funkciu. Článok 30 ods. 4 ústavy nezaručuje právo stať sa predsedom okresného súdu, právo túto verejnú funkciu dostať, ale iba právo na prístup k nej, t. j. právo uchádzať sa o túto verejnú funkciu za rovnakých podmienok, aké majú vytvorené iní uchádzači.

Esenciálnym predpokladom uplatnenia základného práva podľa čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy na prístup k verejnej funkcii za rovnakých podmienok je vznik možnosti obsadiť túto verejnú funkciu, t. j. v danom prípade existencia „voľného miesta“ funkcie predsedu okresného súdu v spojení s vyhlásením výberového konania na túto funkciu. Až proces prihlasovania sa do takého konania a uchádzania sa o také miesto možno považovať za relevantný z hľadiska uplatňovania základného práva uchádzača o také miesto na prístup k verejnej funkcii za rovnakých podmienok. Až od tohto okamihu možno uvažovať aj o možnosti porušenia tohto základného práva rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci.

Vo všeobecnosti platí a z ústavnoprávneho hľadiska je akceptovateľné, že prístup k verejnej funkcii vo verejnom sektore sa realizuje po etapách, spravidla formou výberového konania, ktorého výsledok sa dosiahne postupným rozhodovaním a vylučovaním jednotlivých uchádzačov o verejnú funkciu v súlade s príslušnou právnou úpravou. Výberové konanie nie je ničím výnimočným v systéme obsadzovania verejných funkcií v orgánoch verejnej moci (najmä štátnych orgánov), pričom pravidlá realizácie výberových konaní ustanovujú osobitné právne predpisy.

Výberové konania pre obsadenie verejných funkcií majú vo všeobecnosti spoločné to, že

- sú verejne vyhlasované tak, že okrem určenia termínu uskutočnenia výberového konania sa zverejňujú aj podmienky, ktoré musí uchádzač na príslušnú verejnú funkciu spĺňať,

- sú určené pre individuálne neurčitý okruh potenciálnych uchádzačov,

- predpokladom účasti na výberovom konaní je splnenie predpokladov a požiadaviek uchádzačov ustanovených v príslušnom právnom predpise,

- uchádzači sa musia nielen prihlásiť, ale aj výberového konania v určenom termíne zúčastniť (prípadná neúčast uchádzača na verejnú funkciu na výberovom konaní sa v príslušných právnych predpisoch upravujúcich výberové konanie nerieši, t. j. neustanovuje sa povinnosť uskutočnenia „náhradného“ alebo „doplňujúceho“ výberového

konania pre tých uchádzačov, ktorí sa síce do výberového konania prihlásili, zákonom ustanovené predpoklady a ďalšie požiadavky na výkon verejnej funkcie splnili, avšak sa výberového konania nezúčastnili).

Výberové konanie na funkciu predsedu okresného súdu upravuje zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“).

Podľa § 36 zákona č. 757/2004 Z. z. predsedu súdu okrem predsedu najvyššieho súdu vymenúva zo sudcov na základe výsledkov výberového konania minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) na tri roky. Tá istá osoba môže byť vymenovaná za predsedu súdu najviac v dvoch po sebe nasledujúcich obdobiach.

Podľa § 37 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. výberové konanie na funkciu predsedu súdu podľa § 36 (ďalej len „výberové konanie“) vyhlasuje minister.

Podľa § 37 ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z. výberové konanie sa vyhlasuje verejne na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), v periodickej tlači s celoštátnou pôsobnosťou alebo aj v iných verejnosti všeobecne prístupných prostriedkoch komunikácie a oznámením na všetky sudy v Slovenskej republike. Na základe oznámenia ministerstva sú predsedovia súdov povinní informovať o výberovom konaní všetkých sudcov. Minister vyhlási výberové konanie najneskôr a) 90 dní pred uplynutím funkčného obdobia predsedu súdu, b) do 30 dní odo dňa zániku funkcie predsedu súdu z dôvodov podľa § 38 ods. 1.

Podľa § 37 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. uchádzať sa o funkciu predsedu súdu môže ktorýkoľvek sudca súdu toho istého stupňa alebo súdu vyššieho stupňa (ďalej len „uchádzač“).

Podľa § 37 ods. 4 zákona č. 757/2004 Z. z. účelom výberového konania je overiť predpoklady a schopnosti zabezpečiť riadny výkon súdnictva a správu súdu podľa tohto a podľa osobitných zákonov a určiť konečné poradie úspešných uchádzačov. Výberové konanie sa vykonáva formou pohovoru s uchádzačom. Ak minister do 30 dní od skončenia výberového konania nevymenuje predsedu súdu, vyhlási spôsobom uvedeným v odseku 2 nové výberové konanie tak, aby sa uskutočnilo do 60 dní odo dňa skončenia predchádzajúceho výberového konania.

Podľa § 37 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. ak úspešný uchádzač po oznámení výsledkov výberového konania ešte pred vymenovaním do funkcie predsedu súdu odmietne vymenovanie do funkcie predsedu súdu, minister môže vymenovať do funkcie predsedu súdu niektorého zo zostávajúcich úspešných uchádzačov alebo vyhlási spôsobom uvedeným v odseku 2 nové výberové konanie tak, aby sa uskutočnilo do 60 dní odo dňa skončenia predchádzajúceho výberového konania.

Podľa § 37 ods. 10 zákona č. 757/2004 Z. z. ministerstvo zverejní na svojom webovom sídle aspoň 30 dní pred výberovým konaním všetky žiadosti o zaradenie do výberového konania, profesijné životopisy uchádzačov a ich motivačné listy. Do 20 dní od zverejnenia žiadostí podľa prvej vety môže každý vzniesť odôvodnené výhrady voči uchádzačom; ministerstvo ich spolu so žiadosťami predloží výberovej komisii. Ministerstvo na svojom webovom sídle ďalej zverejní termín a miesto výberového konania a zoznam členov výberovej komisie, a to aspoň 15 dní pred jeho konaním.

Podľa § 37 ods. 12 zákona č. 757/2004 Z. z. výberové konanie je verejné, okrem hlasovania výberovej komisie. Výberové konanie administratívne a organizačne zabezpečuje ministerstvo. Ministerstvo je povinné vytvoriť podmienky pre účasť verejnosti na výberovom konaní. Ak možno očakávať, že verejnosť prejaví o zasadnutie väčší záujem, je ministerstvo povinné uskutočniť výberové konanie vo vhodnej miestnosti s prihliadnutím na rozsah predpokladaného záujmu i možnosti.

Úlohou ústavného súdu bolo posúdiť, či vzhľadom na ospravedlnenie neúčasti sťažovateľky na výberovom konaní, ktorá vo svojom ospravedlnení z 27. januára 2012 adresovanom ministerke výslovne uviedla, že „*v každom prípade však trvám na účasti na výberovom konaní na obsadenie funkcie predsedu súdu Okresného súdu Galanta*“, a vzhľadom na to, že do výberového konania sa okrem sťažovateľky prihlásil len jeden ďalší kandidát a že toto sa napriek uvedenému uskutočnilo v nariadenom termíne 30. januára 2012, mohlo dôjsť k porušeniu jej základného práva podľa čl. 30 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy a s čl. 1 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že platná právna úprava nezaväzuje ministra zmeniť (zrušiť) termín výberového konania na predsedu súdu z dôvodu preukázanej

práceschopnosti niektorého z riadne prihlásených uchádzačov o túto verejnú funkciu, a to ani z iného zákonom ustanoveného dôvodu. Zároveň však konštatuje, že ministromi nič nebráni v tom, aby termín už vyhláseného výberového konania zrušil alebo zmenil, ak na to existujú relevantné dôvody. K zmene alebo zrušeniu termínu už vyhláseného výberového konania môže dôjsť napr. vtedy, ak sa do výberového konania nikto neprihlási, alebo sa do výberového konania prihlásia uchádzači, ktorí zjavne nespĺňajú zákonom ustanovené podmienky na vymenovanie do tejto funkcie (napr. z dôvodu uvedeného v § 36 zákona č. 757/2004 Z. z. alebo z dôvodu, že uchádzači nepredložili ani po predchádzajúcej výzve ministerstva požadované doklady v zmysle príslušných právnych predpisov, a pod.).

Podľa názoru ústavného súdu prichádza do úvahy (je legitímne) aj zrušenie či zmena termínu výberového konania z dôvodu dočasnej práceschopnosti niektorého či všetkých uchádzačov o funkciu predsedu súdu, ktorá sa má v dotknutom výberovom konaní obsadiť. Z hľadiska argumentácie sťažovateľky je ale potrebné zaujať stanovisko k tomu, či dočasná práceschopnosť niektorého z riadne prihlásených uchádzačov zakladá z hľadiska rešpektovania základných práv podľa čl. 30 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy aj povinnosť ministerky (ministerstva) rešpektovať žiadosť uchádzača o zmenu či zrušenie termínu výberového konania, ako to v podstate tvrdí sťažovateľka.

Ústavný súd pripúšťa, že v okolnostiach posudzovanej veci ide o konflikt medzi verejným záujmom spočívajúcim v potrebe obsadiť čo najskôr (v primeranom čase) funkciu predsedu príslušného všeobecného súdu a zabezpečením ochrany základného práva na prístup k verejnej funkcii (v danom prípade predsedu okresného súdu) za rovnakých podmienok garantovaného čl. 30 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy. Tento konflikt je obdobne ako konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd (porovnaj napr. nález vo veci PL. ÚS 22/06) potrebné riešiť na základe zásady spravodlivej rovnováhy.

S požiadavkou zabezpečiť spravodlivú rovnováhu medzi verejným záujmom obsadiť čo najskôr funkciu predsedu súdu a základným právom uchádzačov na prístup k tejto verejnej funkcii za rovnakých podmienok nepochybne úzko súvisí aj požiadavka uvážlivého a transparentného uplatňovania oprávnenia ministra zrušiť, resp. zmeniť (časovo posunúť)

termín uskutočnenia už vyhláseného výberového konania, ktorého prípadné využitie ide nepochybne na úkor verejného záujmu obsadiť čo najskôr funkciu predsedu súdu.

Sťažovateľka k sťažnosti ako dôkaz predkladá zápisnicu z výberového konania na funkciu predsedu okresného súdu z 30. januára 2012 podpísanú všetkými štyrmi členmi výberovej komisie, ktorí sa na výberovom konaní aj osobne zúčastnili, v ktorej sa uvádza: „Výberová komisia v tomto smere poukazuje na 37 ods. 1 zákona o súdoch výberové konanie na funkciu predsedu súdu vyhlasuje minister a podľa § 37 ods. 12 druhá veta citovaného zákona výberové konanie administratívne a organizačne zabezpečuje ministerstvo. Z toho vyplýva, že výberová komisia nemá zo zákona o súdoch ani z vyhlášky č. 475/2011 Z. z. kompetencie výberové konanie zrušiť, odročiť resp. presunúť na iný termín a pod.

Naopak z ustanovenia § 37 ods. 5 prvá veta zákona o súdoch vyplýva povinnosť pre výberovú komisiu uskutočniť výberové konanie bez ohľadu na počet uchádzačov. Výberová komisia má len možnosť nevybrať uchádzača podľa ustanovenia § 37 ods. 8 citovaného zákona, ak účastníci výberového konania nespĺňajú predpoklady podľa ustanovenia § 37 ods. 4 zákona o súdoch, ale ak je len jeden kandidát výberové konanie sa uskutočniť musí.

Iný gramatický, logický, ani právny výklad nie je možný, lebo by sa minul účelu výberového konania na funkciu predsedu súdu, a to zabezpečiť riadne a plynule výkon súdnictva. Z praxe výberovej komisie, ani praxe ministerstva spravodlivosti nie je známe, že by sa výberové konanie neuskutočnilo z dôvodu akceptácie práceneschopnosti niektorého z uchádzačov, navyše iný výklad by mohol viesť k absolútnemu znefunkčneniu výberových konaní, ak by sa účastníci z dôvodu práceneschopnosti neustále ospravedlňovali, z dôvodu rôznych špekulačných záujmov.

V konečnom dôsledku výberová komisia prišla k záveru, že konečné vymenovanie prípadného úspešného uchádzača je v rukách ministerky spravodlivosti, ktorá podľa ustanovenia § 37 ods. 4, tretia veta, citovaného zákona nemusí v lehote do 30 dní od skončenia výberového konania úspešného kandidáta vymenovať a môže vyhlásiť nové výberové konanie. Tu zákon umožňuje ministrovi zohľadniť všetky okolnosti a špecifiká konkrétneho výberového konania, vrátane práceneschopnosti niektorého z uchádzačov.

Pokiaľ boli zo strany JUDr. E. F. vznášané námietky voči procesu hodnotenia, týmito sa výberová komisia nezaoberala, vzhľadom na skutočnosť, že JUDr. E. F. sa výberového konania nezúčastnila a jej hodnotenie výberová komisia nezohľadňovala.

Následne výberová komisia, po vyhodnotení predložených dokladov skonštatovala, že JUDr. L. S. spĺňa podmienky pre účasť vo výberovom konaní.“

Aj keď sťažovateľka vo svojom vyjadrení tvrdí, že v prípade jej neúčasti na výberovom konaní nešlo o neúčasť zo špekulatívnych dôvodov, podľa názoru ústavného súdu vo všeobecnosti nemožno vylúčiť účelové správanie uchádzačov o funkciu predsedu súdu smerujúce k znefunkčneniu už vyhláseného výberového konania, a to aj zo špekulačných dôvodov [nepochybne k takýmto dôvodom (žiaľ) možno zaradiť napr. aj predpokladanú zmenu v osobe ministra (napr. v súvislosti s blížiacimi sa parlamentnými voľbami a na ne nadväzujúcim kreovaním novej vlády), ktorý v konečnom dôsledku rozhoduje o vymenovaní úspešného uchádzača do funkcie predsedu súdu, alebo tiež s tým súvisiace zmeny v databáze kandidátov na členov výberových konaní a pod.], ktoré v konečnom dôsledku môže viesť aj k dlhodobému neobsadeniu funkcie predsedu príslušného súdu. Zároveň treba poznamenať, že ak by ministerstvo v konkrétnom (jednotlivom) prípade pristúpilo k zrušeniu či zmene termínu už vyhláseného výberového konania z dôvodu dočasnej práceneschopnosti niektorého z uchádzačov na funkciu predsedu súdu, muselo by v záujme transparentnosti svojho postupu, ktorá vylučuje svojvôľu, rovnako postupovať v každom ďalšom prípade. Takýto postup by v konečnom dôsledku viedol (mohol viesť) k narušeniu spravodlivej rovnováhy medzi verejným záujmom obsadiť čo najskôr funkciu predsedu súdu a ústavou garantovaným právom na prístup k tejto funkcii za rovnakých podmienok, a to celkom zjavne na úkor legitímneho verejného záujmu obsadiť v primeranom čase uvoľnenú funkciu predsedu súdu, pričom presadzovanie tohto verejného záujmu patrí nepochybne k dôležitým úlohám ministerstva a ministra.

Na základe uvedeného ústavný súd považuje doterajšiu prax ministerstva, v zmysle ktorej sa dočasná práceneschopnosť niektorého z uchádzačov na funkciu predsedu súdu nepovažuje za dôvod na zrušenie, resp. zmenu termínu už vyhláseného výberového konania, z ústavného hľadiska za akceptovateľnú. Ústavný súd preto zastáva názor, že

ak v posudzovanom prípade ministerka nezrušila a ani nezmenila termín vyhláseného výberového konania na funkciu predsedu okresného súdu napriek ospravedlneniu neúčasti sťažovateľky na ňom a jej oznámení, že sa na tomto výberovom konaní chce zúčastniť, čím ju de facto „nepripustila“ do tohto výberového konania, tak takýto jej postup nezakladá dôvod na vyslovenie porušenia jej základných práv podľa čl. 30 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy a porušenia čl. 1 ods. 1 ústavy.

Bez potreby bližšie sa zaoberať a hodnotiť úvahy ministerky o objektívnej zodpovednosti uchádzača na funkciu týkajúcu sa jeho osobnej účasti na výberovom konaní obsiahnuté v jej vyjadrení k sťažnosti ústavný súd nad rámec už uvedeného poznamenáva, že v prípade, ak by sa ústavný súd stotožnil s právnym názorom sťažovateľky, podľa ktorého riadne preukázaná dočasná práceneschopnosť uchádzača o funkciu predsedu súdu zakladá z hľadiska rešpektovania základných práv podľa čl. 30 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy právny nárok na zrušenie, resp. zmenu termínu výberového konania, tak by tento právny názor bolo potrebné z hľadiska rešpektovania princípu právnej istoty vyvoditeľného z čl. 1 ods. 1 ústavy primerane vzťahovať aj na všetky ďalšie postupy príslušných orgánov verejnej moci pri obsadzovaní všetkých ďalších verejných funkcií, čo by podľa názoru ústavného súdu mohlo viesť v konečnom dôsledku k neprimeranému zásahu do verejného záujmu zabezpečiť v primeranom čase obsadenie týchto verejných funkcií, a tým aj k závažnému zásahu do riadneho fungovania verejnej moci.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že medzi rozhodnutím ministerky a obsahom základných práv podľa čl. 30 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 1 ods. 1 ústavy nie je taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie možnosť vysloviť ich porušenie, a preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky postupom výberovej komisie a ministerky z dôvodu nepreskúmania námietky sťažovateľky o zaujatosti člena výberovej komisie

Sťažovateľka namieta porušenie označených základných práv aj z toho dôvodu, že podľa jej názoru výberová komisia porušila zákon tým, že jej nebolo doručené jej hodnotenie ako sudkyne vypracované v súlade § 27b ods. 1 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 385/2000 Z. z.“) a nebolo jej umožnené v súlade s § 27e ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. sa s týmto hodnotením oboznámiť, prípadne žiadať o jeho doplnenie alebo spresnenie do 15 dní od jeho doručenia. Namieta aj obsadenie výberovej komisie z toho dôvodu, že jeden z jej členov nebol podľa jej názoru zvolený sudcovskou radou pri okresnom súde v súlade so zákonom.

Práva, postavenie a úlohy (oprávnenia) výberovej komisie upravuje zákon č. 757/2004 Z. z.

Podľa § 37 ods. 5 zákona č. 757/2004 Z. z. výberové konanie uskutočňuje päťčlenná výberová komisia. Členov výberovej komisie vymenuje minister z databázy kandidátov na členov výberovej komisie vždy po vyhlásení výberového konania, a to tak, aby jeden člen bol z kandidátov zvolených súdnou radou a traja členovia z kandidátov vymenovaných ministrom. Jedného člena výberovej komisie zvolí na žiadosť ministra sudcovská rada súdu, na ktorom sa funkcia predsedu obsadzuje. Na účely vytvorenia databázy kandidátov na členov výberovej komisie súdna rada volí aspoň dvoch kandidátov a minister vymenúva aspoň šiestich kandidátov; databáza sa zverejňuje na webovom sídle súdnej rady a ministerstva.

Podľa § 37 ods. 6 zákona č. 757/2004 Z. z. za kandidáta na člena výberovej komisie možno zvoliť alebo vymenovať len osobu, ktorá má morálne a odborné predpoklady na nestranný výkon funkcie člena výberovej komisie, ktorá je spôsobilá posúdiť uchádzača podľa odseku 4 a ktorá pôsobí najmä v sektore vysokých škôl, neziskovom sektore alebo vykonáva právnické povolanie; to platí aj pre voľbu člena výberovej komisie voleného sudcovskou radou.

Podľa § 37 ods. 7 zákona č. 757/2004 Z. z. členovia výberovej komisie volia spomedzi seba predsedu výberovej komisie. Výberová komisia je uznášaniashopná, ak sa

na hlasovaní zúčastnia aspoň štyria jej členovia. Jej rozhodnutie je platné, ak zaň hlasovala nadpolovičná väčšina všetkých jej členov.

Podľa § 37 ods. 8 zákona č. 757/2004 Z. z. ak výberová komisia na základe výsledkov výberového konania nevyberie uchádzača na funkciu predsedu súdu, pretože žiaden uchádzač nespĺňa predpoklady podľa odseku 4, minister vyhlási spôsobom uvedeným v odseku 2 nové výberové konanie tak, aby sa uskutočnilo do 60 dní odo dňa skončenia predchádzajúceho neúspešného výberového konania.

Podľa § 37 ods. 10 zákona č. 757/2004 Z. z. výberová komisia môže požadovať vyjadrenie od dotknutých osôb, ktorých sa týka vznesená výhrada.

Podľa § 37 ods. 11 zákona č. 757/2004 Z. z. uchádzač je povinný spolu so žiadosťou o zaradenie do výberového konania predložiť písomné vyhlásenie, v ktorom uvedie zoznam jemu blízkych osôb, ktoré sú členmi výberovej komisie, a to v rozsahu meno a priezvisko. Vyhlásenie sa zverejní spolu so žiadosťou o zaradenie do výberového konania.

Podľa § 37 ods. 13 zákona č. 757/2004 Z. z. predseda výberovej komisie je povinný zabezpečiť zverejnenie zápisnice o priebehu výberového konania na webovom sídle ministerstva do 24 hodín od ukončenia výberového konania.

Z uvedených ustanovení vyplýva, že výberová komisia nemá oprávnenie riešiť absenciu prihlásených uchádzačov na výberovom konaní a jej dôsledky.

Pokiaľ ide o obsadenie výberovej komisie členov nominovaným sudcovskou radou okresného súdu, zo zápisnice sudcovskej rady, do príslušnosti ktorej patrí ustanovenie výberovej komisie na funkciu predsedu okresného súdu, ktorá sa konala 8. decembra 2011 (a je súčasťou spisovej dokumentácie priloženej k sťažnosti), vyplýva, že jedným z bodov programu bolo zvolenie člena do výberovej komisie na funkciu predsedu okresného súdu. Zo zápisnice ďalej vyplýva, že na rokovaní sudcovskej rady okresného súdu sa v súlade s § 45 ods. 8 zákona č. 757/2004 Z. z. zúčastnila aj sťažovateľka z titulu svojej funkcie (predsedníčky okresného súdu). Zo zápisnice zo zasadnutia sudcovskej rady týkajúcej sa bodu programu zvolenia člena do výberovej komisie na funkciu predsedu okresného súdu vyplýva postup, akým bol za člena do tejto výberovej komisie zvolený sťažovateľkou namietaný člen výberovej komisie, pričom v zápisnici nie je uvedené, že sťažovateľka napriek prítomnosti na zasadnutí sudcovskej rady okresného súdu svoju námietku vo vzťahu

k zvolenému členovi do výberovej komisie uplatnila a ani zvolený člen do výberovej komisie neoznámil skutočnosti, ktoré by preukazovali jeho zaujatosť vo vzťahu k prihláseným uchádzačom do výberového konania na funkciu predsedu okresného súdu. Ak by aj ústavný súd meritórne posudzoval túto časť sťažnosti uchádzačky, musel by túto skutočnosť zobrať do úvahy a z ústavnoprávneho hľadiska ju vyhodnotiť.

Vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému hodnoteniu prihlásených sudcov, ktoré podľa nej nebolo v súlade s § 27c písm. c) zákona č. 385/2000 Z. z. (aj keď vzhľadom na absenciu sťažovateľky vo výberovom konaní je táto jej námietka z ústavnoprávneho hľadiska bezpredmetná), ústavný súd uvádza, že hodnotenie na funkciu predsedu okresného súdu sa zabezpečuje podľa § 27f ods. 3 zákona č. 385/2000 Z. z., podľa ktorého ak je uchádzačom o funkciu predsedu súdu predseda alebo podpredseda tohto súdu, vyjadrenie podľa § 27c písm. c) zabezpečuje predseda grémia alebo predseda kolégia, ktorého je predseda alebo podpredseda súdu členom.

Bez ohľadu na už uvedené ústavný súd zastáva názor, že všetkým ďalším námietkam sťažovateľky by z hľadiska ňou namietaného porušenia jej základných práv bolo možné priznať právnu relevanciu len v prípade, ak by sa na výberovom konaní na funkciu predsedu okresného súdu aj reálne zúčastnila. Vzhľadom na to, že sa sťažovateľka na výberovom konaní nezúčastnila, pričom namieta postup výberovej komisie v súvislosti s výberovým konaním, ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi sťažovateľkou namietaným porušením jej základných práv a postupom výberovej komisie z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. augusta 2012